

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราตั้งใจมาทำบุญ ความตั้งใจนั้นมันเป็นบุญกุศล บุญกุศล เพราะเป็นกุศลและอกุศล ถ้าคิดดีเป็นกุศล คิดไม่ดีเป็นอกุศล ความคิดดีของเรา เห็นไหม คิดดีเพื่ออะไรละ นี่เวลาเรากินข้าว เรากินข้าว แต่หัวใจมันกินอารมณ์ มันกินความรู้สึกนึกคิด ถ้าความรู้สึกนึกคิดที่ดี มันเจตนาที่ดี หัวใจได้กินแต่สิ่งที่ดี เห็นไหม นี่ว่าเจตนาที่ดี ถ้าเจตนาที่ดี มันทำให้หัวใจอบอุ่น ความอบอุ่นของเราวันนี้สัปดาห์สำคัญทางพุทธศาสนา เราจะสร้างบุญกุศลกัน

แล้วถ้าวันเข้าพรรษา คนเราปีทั้งปีทำอะไรก็ได้ เวลาจะเข้าพรรษา เขาพยายาม เห็นไหม คนที่กินเหล้าเมาเขาจะอดของเขาได้ ๓ เดือน ได้ ๓ เดือน เพราะว่าอะไร เพราะว่าเขามีเข็มมุ่ง เข็มมุ่งของเขาคือปรารถนาดีทำความดีของเขา ถ้าความดีของเขา ความดีของเขา ชีวิตหนึ่ง เห็นไหม เพราะเราเป็นชาวพุทธเราเชื่อเรื่องบุญเรื่องกรรม ที่นี้เชื่อเรื่องบุญเรื่องกรรม ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีได้ดี เราทำคุณงามความดีของเรา ถ้าคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเรา ด้วยความเชื่อถือศรัทธา เป็นประเพณีวัฒนธรรม

คุณะ คุณาณาจักรต่างๆ อาณาจักรโบราณเขาสร้างสมกันมา เขาจับซ้อนกันมา อาณาจักรแต่ละอาณาจักรมันล่มสลายไป เวลาที่มีอาณาจักรใหม่ มันก็จับซ้อนๆ อยู่ นั่นแหละ มันจับซ้อนอยู่ในที่เดียวกันนั่นละ ถ้าอาณาจักรมันจับซ้อนด้วยกัน เห็นไหม หัวใจของเราเวียนตายเวียนเกิด มันได้สร้างสมของมันมา ได้สร้างสมของมันมา แต่ถ้าอาณาจักรของเรานะ กระทบห้องหอ มันไม่มีอาณาจักรอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย กระทบห้องหอเวลามันมุ่นมันพังไป มันไม่ทิ้งร่องรอยอะไรไว้เลย

หัวใจเราก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจของเรา ถ้าเราสร้างคุณงามความดีมา คุณี ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่พระโพธิสัตว์สร้างคุณงามความดีมา คุณงามความดีมา เพราะสร้างคุณงามความดีอันนั้นมา เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เห็นไหม “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดที่สวนลุมพินีวัน พอเกิดขึ้นมา

เปล่งวาจาได้ เดินได้ ๗ ก้าว แล้วเปล่งวาจาเลยว่า “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” นี่เกิดมา ยังไม่ได้ ออกบวช ยังไม่ได้ คั่นคว่ำกรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบุญญาธิการ เห็นไหม เวลาพระเจ้าสุทโธทนะพาออกไปแรกนาขวัญ นี่ราชกุมารเขาทิ้งไว้ที่ โคนต้นหว้า แล้วเขาไปเพลิดเพลินกัน แต่ด้วยอำนาจวาสนา บุญญาธิการของเด็กน้อย มันกำหนด ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก ทำไมมันสุขสงบระงับอย่างนั้นได้ เวลาพระอาทิตย์มันคล้อยต่ำ ไปแล้ว เงาของต้นหว้ามันไม่คล้อยไป มันให้ความร่มเงากับลิตชัตถะราชกุมาร นี่พูดถึงว่ายังไม่ได้ ตรีษฐ์เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่อาณาจักรใด อาณาจักรโบราณ เห็นไหม คุณติ เขาทิ้งร่องรอยกันไว้ เขาไปขุดค้นอาณาจักร โบราณ ชับซ้อนกันๆ อยู่อย่างนั้นแหละ แต่หัวใจของเรา ถ้ามันมีคุณงามความดีของมัน มัน ชับซ้อนสิ่งที่เป็นคุณงามความดีมา มันคิดแต่เรื่องดีๆ ได้ นะ คำว่า “คิดเรื่องดีได้” เวลาเขาชวนไป วัดไปวา มันฟังแล้ว อืม! น่าสนใจ แต่ถ้าจิตใจมันมีแต่ความขัดแย้งนะ มันจะไปวัดอย่างไร ชีวิตนี้ ก็ทุกข์ยากขนาดนี้ อยู่แล้ว มันจะเป็นความทุกข์ยาก เพราะความทุกข์ยาก ชับซ้อนกับความทุกข์ยาก มันก็เป็นความทุกข์ยากอยู่อย่างนั้น

แต่ถ้าไปวัดไปวา ไปวัดไปวา เห็นไหม ถ้าเราไม่ไปวัด เราก็คัดในหัวใจของเรา อยู่บ้านก็ ทำความดีได้ อยู่ที่ไหนก็ทำความดีได้ แต่ความดีของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา ถ้าทำคุณงาม ความดีของเรา นี่รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพราะ มันย้อนกลับมาที่เราไง คุณงามความดีของโลก เห็นไหม เด็ก พอทำคุณงามความดี ผู้ใหญ่ปรบมือ ให้มันก็พอใจแล้ว เด็ก ชมมันนี่มันมีความชื่นใจมาก เด็ก ชมมัน เราก็เหมือนกัน ทำความดีของ โลก คนนี้ทำงานประสบความสำเร็จทางโลก คนนี้มีหน้าที่การงานที่ดี นี่เราชื่นชมกันไปหมดเลย แล้วหัวใจละ

นี่ความดี รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้าจิตใจ ดีงาม จิตใจที่ดีงาม คุณติ เวลาหลวงตาท่านออกมาเพื่อสังคมาๆ ท่านบอกว่าท่านไปเอาหัวใจคนๆ หัวใจคนก็ขึ้นมาที่นี้ไง เตือนใจ เตือนพวกเรา ย้อนกลับมาที่ใจของเรา ย้อนกลับมาที่ใจของเรา ทรัพย์สมบัติที่มีคุณค่าที่สุดคือความรู้สึกของเราเนี่ย แก้วแหวนเงินทอง เราไม่ปลัดพรากจากเขา เขาก็ปลัดพรากจากเรา ตำแหน่งหน้าที่การงานไม่อยู่กับเราตลอดไปหรอก เราไม่ปลัดพรากจากเขา เขาก็ปลัดพรากจากเราไปอยู่แล้ว แต่ขณะที่เราได้ตำแหน่งหน้าที่การงานนั้นมา เราจะทำคุณงาม ความดีของเราบ้าง ถ้าทำคุณงามความดีก็มีแรงเสียดสี เห็นไหม นี่สังคมามันเป็นอย่างนั้น

นี่ทุกคนใจว่าแห้วๆ ถ้าดวงใจว่าแห้ว เราก็ว่าแห้วของเรา ถ้าประสบความสำเร็จหน้าที่การงาน มันก็เป็นอำนาจวาสนาบารมีเหมือนกัน อำนาจวาสนาบารมีของคน คุณติ คนของเราทำอะไร ประສบความสำเร็จไปหมด เวลาคนของเราทำอะไรขาดตกบกพร่องไปหมดเลย นี่กรรมเก่า กรรมใหม่ จะขาดตกบกพร่องขนาดไหน เราก็จะทำของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา เราทำของเรา ทำดี ทำดีของเรานะ ความดี ถ้าเราไม่ทำคุณงามความดี มันจะตกต่ำไปกว่านี้ มันจะทุกข์ยากไปกว่านี้ ถ้ามันตกต่ำทุกข์ยากไปกว่านี้ เราจะไปโทษใครละ

นี่ก็บอกว่า พุทธศาสนา ทำบุญต้องได้บุญกุศลมหาศาล เราก็เป็นชาวพุทธ เราก็ทำบุญ เราแสวงหาครูบาอาจารย์ ทำบุญที่ดี ทำไมมันไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ประสบความสำเร็จละ

ประสบความสำเร็จที่เรายังรักษาชีวิตนี้ได้ ประສบความสำเร็จที่หัวใจของเรานั้นยังใฝ่ใญ่ อยู่ไง ถ้ามันถดถอยนะ เวลาถดถอยนะ จิตใจนี้มันมหัสจรรย์นะ เวลามันคิดเรื่องดีๆ มันคิดได้ มหัสจรรย์ คิดได้เพริศแพรวไปเลย แต่เวลามันคิดเรื่องชั่วๆ มันก็ทำได้ของมัน เวลามันจนตรอกของมันนะ มันคิดทำร้ายตัวมันเอง นี่จนตรอกเลย เราเองทำลายเราเองเลย เวลาทำลายเรานั้นเพราะอะไรละ เพราะเราไม่มีกุศล ถ้ามันคิดสิ่งที่ดี มันทำอย่างนั้นไม่ได้ ทำอย่างนั้นไม่ได้เพราะอะไร ทรัพย์สมบัติที่ใครหามา เราก็ว่าเป็นของเราใช่ไหม ทรัพย์สมบัติทุกคนต้องรักษาใช่ไหม แล้วชีวิตนี้รักษาไหม

สิ่งที่เป็นนามธรรมมันยิ่งต้องรักษามากขึ้นไปอีก รักษาขึ้นมา เห็นไหม เราจะไม่มีไปวอแวกกับกุศลสิ่งนั้น ถ้ามันจะไหลลงต่ำไป ถ้าเรารักษาของเรา ทรัพย์สมบัติเรารักษา เห็นไหม คุณติ แม้แต่เงินของเราเก็บไว้มันยังเสื่อมค่าเลย นี่มันเสื่อมค่า เงินเฟ้อๆ มันเสื่อมค่าไปเรื่อย นี่เงินโบราณจะมีค่า เดียวนี้ไม่ค่อยมีค่าเลย แล้วจิตใจของเราละ จิตใจของเราทำไมมันเสื่อมสภาพไป เสื่อมสภาพเพราะอะไร เพราะมันไม่รักษาใจ

เราชาวพุทธๆ ปู่ย่าตายายของเราเป็นผู้ที่ฉลาด ได้นับถือพระพุทธศาสนา นับถือพระพุทธศาสนาขึ้นมา ถ้าเราไม่นับถือพระพุทธศาสนา พอนับถือพระพุทธศาสนา ข้อวัตรปฏิบัติ นั้นนะมันต้องบังคับเราแล้ว บังคับเพื่ออะไรละ? บังคับเพื่อไม่ให้ น้ำล้นฝั่ง น้ำ มันล้นฝั่ง ตัดหาความทะยานอยากมันล้นไป ถ้าเรามีวัฒนธรรมประเพณีของเรา เราก็ป้องกันมันไว้ พอป้องกันไว้ แล้วน้ำของเราจะใช้ประโยชน์อย่างไร ชีวิตนี้จะมาใช้ประโยชน์สิ่งใด ถ้าประโยชน์กับโลก เราก็ได้ใช้ประโยชน์มาแล้ว ชีวิตนี้เราก็ได้ดำรงชีวิตมาแล้ว เวลาตายไปนะมีสิ่งใดไป

คุณิ เวลาต้นไม้มันชราคร่ำคร่า มันจะตายไปข้างหน้า เห็นไหม แล้วต้นไม้มันอยู่ริมฝั่ง เวลา น้ำเซาะ มันจะล่มลงแม่น้ำนั้นไป แม่น้ำจะชะล้างมันไป ชีวิตของเรามันไหลมา ทุกอย่างริไซเกิด ได้ เขาบอกเวลาริไซเกิดไม่ได้ ทุกอย่างริไซเกิดได้หมด เอาเวียนมาริไซเกิดเพื่อใช้ใหม่ได้ๆ วัน เวลาที่มันผ่านไป มันเอามาใช้ใหม่ได้ใหม่ ถ้าวันเวลามันใช้ใหม่ มันชะล้างเราไป นี้มีคกับสว่าง มีคกับสว่างมันกลืนกินชีวิตเราไป ถ้ากลืนชีวิตเราไป เรามีสติไหม

ทำงานก็ต้องทำงาน ไม่ใช่บอกว่า เวลาบอกว่าถ้าอย่างนั้นก็ทิ้งหน้าที่การงานหมด มันจะมา ภาวนาๆ ถ้ามันภาวนาได้จริงยิ่งดีใหญ่ เพราะว่าอะไร เพราะว่าเวลาคนว่าถือศีล ๕ แล้วพระบวชมาก็ บอกว่า ถ้าบวชมา พระภาวนาไป พระเป็นพระอรหันต์ไปหมด แล้วโลกนี้มันจะมีมนุษย์อยู่ได้ อย่างไร มนุษย์จะอยู่ได้อย่างไร มนุษย์ไม่สูญพันธุ์ไปหรือ เพราะจะไปบวชกันหมด

ให้มันสูญพันธุ์ไปเถอะ ถ้ามันดีจริง นี่เวลาจะทำความดีขึ้นมามันก็ค้ำใจ “เดี่ยวเป็นพระ อรหันต์หมดเลย โลกนี้มีแต่พระอรหันต์เลย มนุษย์สูญพันธุ์ไปหมดเลยเพราะไม่มีการเกิดอีกไง”

นี่เวลาถือศีล ๕ มันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้หรือไม่ได้หรือ เพราะทำคุณงามความดีมัน แสตนยาก ครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “เราเป็นคน อำนาจวาสนาน้อย เพราะอายุเราแค่ ๘๐ ปี” เพราะอะไร เพราะท่าน ๔ อสงไขย ถ้า ๘ อสงไขยละ ชีวิตมันก็ยาวขึ้น ๑๖ อสงไขย ชีวิตก็ยาวขึ้น ชีวิตยืนยาวขึ้น แล้วเผยแผ่ธรรมได้กว้างขวางขึ้น แต่ อริยสังฆมันเป็นอันเดียวกัน

“เราเป็นคนอำนาจวาสนาน้อย เพราะเราเกิดมาอายุเราแค่ ๘๐ ปีเท่านั้น เราจะวางธรรมไว้ อีก ๕,๐๐๐ ปี”

นี่ที่ว่าวาสนาน้อยยังสร้างมาขนาดนั้น แล้วเราละ เรามีอำนาจวาสนาขนาดไหน ถ้าเรามี อำนาจวาสนาขนาดไหน ทำได้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วทอด ธุระเลย “จะสอนใครได้ๆ” เพราะมันลึกลับมหัศจรรย์ จนพรหมมานิมิต แล้วตัวท่านก็คิด นี่คนที่ ใฝ่ดี ในแร่ธาตุ คุณิ เพชรพลอยในเมือง กว่าเราจะหามา เราขุดใช้มันก็หมดไป แล้วหมดไปก็ แสวงหาไปเรื่อย แล้วของมันมีน้อย ของมีน้อย เราต้องแสวงหาด้วย คนดี หัวใจที่ดี องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมขึ้นมา หัวใจที่ดีมันคิดแต่สิ่งที่ดีๆ สิ่งที่ดีๆ คิดที่จะออก แต่มันไม่มีทางไป คิดหาทางออก มันอันธู แล้วทำอย่างไรละ

นี่เล็งญาณ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เข้านี่เล็งญาณขึ้นมา จะไปเอาหัวใจดวงนั้น หัวใจดวงนั้นที่มีอำนาจวาสนา ฟังธรรมแล้วจะเข้าใจในสังขรณ์นั้นได้ เราจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขใจของตัว แต่อายุสั้นหรือเขาใกล้จะสิ้นชีวิตจะไปเอาคนนั้นก่อน ขณะที่เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ทอดธุระเลขนะ “จะเอาใครได้ คนจะเข้าใจเรื่องอย่างนี้ได้อย่างไร” แต่คนที่สร้างบุญญาธิการมา สร้างบุญญาธิการมันมีไฉน

นี่ไฉน ถ้าคนที่สร้างบุญญาธิการมี ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เข้าใจได้ ถ้าเข้าใจได้ คุณ เวลาฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทีเดียวนั้นเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา สิ่งที่เป็นพระอรหันต์ เขาก็สร้างของเขามาทั้งนั้นแหละ จิปาถะปัญญา เขาต้องสร้างคุณงามความดี ของเขามา ถ้าสร้างคุณงามความดี ฟังธรรม มันก็ฟังเข้าใจนะ ถ้าคนที่ไม่สร้างบุญญาธิการมา ฟังก็ไม่เข้าใจ พูดเรื่องอะไรก็ไม่รู้ พูดเรื่องอะไร ก็พูดเรื่องสวยๆ งามๆ พูดเรื่องทำหน้าที่การงานแล้วจะได้ เงินทองหลายๆ สิ

ดูธนาคารชาติสิ ธนาคารชาติ เงินคงคลังเท่าไร แล้วทองคำที่อยู่ในธนาคารชาติเท่าไร ธนาคารชาติมีความสุขไหม ถ้ามธนาคารชาติหน้อยกว่ามีความสุขไหม แก้วแหวนเงินทองเอามาๆ เอามา แต่หัวใจมันว่าแห้ว หัวใจมันทุกข์ยาก มันก็ทุกข์ยากอยู่ที่นี่ แต่ถ้าเรามีสติปัญญาจะจะมีมาก มีน้อยนะ มันพอ ถ้ามันพอนะ มันทำให้เราเดือดร้อนจนเกินไป ชีวิตนี้ก็มีเท่านี้ คนเราเกิดมามัน ก็กินอ้อมนอนอ้อมมันก็เท่านี้ ถ้ามีเท่านี้ขึ้นมา แล้วจิตใจมันประเสริฐไหมละ

จิตใจประเสริฐนะ คนที่เขาจะมีศรีสุข จิตใจเขาเป็นธรรม เขาเสียสละของเขา เขาทำเพื่อ สังคมของเขา เห็นไหม เขาชักนำคนไปทางที่ดี คนที่จิตใจมันเลวทราม มันก็เอาโรคเอาเปรียบเขา ตลอดไป ถ้าเอาโรคเอาเปรียบตลอดไป นี่พูดถึงคนเลวทราม อเสวนา จ พาลานั ปณฺฑิตานญจ เสวนา เราจะไม่คบคนพาลข้างนอก เราจะคบแต่บัณฑิตๆ แล้วจะไปหาที่ไหน บัณฑิตนะ ถ้าเรา ใฝ่ใจใครไม่ได้ เราต้องเข้ามาหาที่ใจตัวเอง ถ้าเข้ามาหาที่ใจตัวเอง เวลามันคิดชั่ว นี่มันคบ แล้วละ เพราะมันกินอารมณ์แล้ว มันเสวยอารมณ์แล้ว มันคิดแต่เรื่องชั่วๆ แล้ว มันคบพาลแล้ว แต่ ถ้ามันคิดเรื่องดีๆ มันคบบัณฑิตแล้ว ถ้ามันคบบัณฑิต มันคบสิ่งที่ดีๆ นี่สิ่งที่ดีๆ

แล้ววันนี้สัจคำสำคัญทางพุทธศาสนา เรามาวัดมาวา มาฟังธรรม มาเตือนตัวเราเอง เตือน ตัวเราเอง เราทำคุณงามความดีของเราก่อน สังคมเป็นอย่างไรมันเรื่องของสังคม สังคมเขาคิดของเขาไป มันก็เรื่องของสังคมของเขา จิตใจคน วุฒิภาวะของใจมันแตกต่างกันไป ถ้าเราเป็นคนที่ดี

เรามีวุฒิภาวะของเรา เราจะทำตัวเราดีเป็นตัวอย่าง ถ้าทำตัวเราดี คนดีคืออะไร คนดีก็คืออยู่ในความดีของตัวเองนั่นแหละ เราไม่เบียดเบียนใคร เราเสียสละของเขา เรารักษาใจของเรา

ถ้ารักษาใจของเรา เห็นไหม ถ้ารักษาใจของเราได้ เราถึงวิธีการของเรา ถ้าเรารักษาใจของเราได้ รักษาใจอย่างไร นี่เรารู้ถึงวิธีการของเรา ถ้าเรารักษาใจของเราได้ รักษาใจอย่างไร นี่เขาก็ทำหน้าที่การงานอย่างไร คนเขาจะคุยกัน ปรีक्षाกันว่าเราจะภาวนาอย่างไร จะรักษาใจของเรา ใจที่มันดีมันรณอยู่อย่างนี้ นี่คุณสิ แก้วแหวนเงินทองเขาเก็บไว้ในเซฟ เก็บไว้ในธนาคารฝากไว้ มีบัญชีควบคุมไว้ แต่หัวใจของเราจะเอาอะไรฝากไว้

ถ้าเรามีอะไรฝากไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่าพุทธานุสติ กำหนดพุทโธๆ เอาหัวใจเกาะพุทโธไว้ เอาหัวใจเกาะพุทโธ ธัมโม สังโฆไว้ ถ้าหัวใจมันเกาะพุทโธ ธัมโม สังโฆไว้ มันจะได้ดอกเบี๋ย มันจะมีมูลค่าเพิ่ม จิตใจมันจะมีคุณงามความดีขึ้นมา มันจะไม่ให้มารมันเอาไปเหยียบย่ำทำลาย เวลามารมันเหยียบย่ำทำลายนะ คิดแต่เรื่องเจ็บช้ำน้ำใจ คิดแต่เรื่องความทุกข์ นั่นนะ มารมันเหยียบย่ำหัวใจ

หัวใจของเรา หัวใจของเราแท้ๆ ทำไมไม่มีสติปัญญารักษามัน ถ้ามีสติปัญญารักษามัน เห็นไหม แก้วแหวนเงินทองเรายังอุตสาหไปเก็บไว้ในที่ปลอดภัย แต่หัวใจของเรานี้เราเก็บไว้ที่ไหนล่ะ เก็บวางไว้ เผอิญ นี่มันเป็นนามธรรมๆ ที่ใครไม่รู้ไม่เห็นของมัน แต่มันทิ้งไปไง ไม่มีสติ มันทิ้ง มันไม่ดูแล ไม่รักษา ถ้ามันทิ้งไปไม่ดูแลรักษา ใครจะมาค้นคว้ามันล่ะ? ก็มารไง มารเอาไปใช้ แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นไหม แก้วแหวนเงินทองยังเก็บไว้ในที่ปลอดภัย หัวใจไม่รู้จะเก็บไว้ในที่ไหน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงกรรมฐาน ๔๐ ห้อง กรรมฐาน ๔๐ ห้องนะ พุทโธๆ แล้วพุทโธมันได้อะไร ก็ทำบุญกุศลก็อยากจะมั่งมีศรีสุข อยากจะร่ำรวยจะรวย แล้วมาพุทโธอะไร พุทโธแล้วบอกให้เสียสละอีก ก็แสวงหามาก็เพื่อจะเป็นสมบัติของเรา แล้วเสียสละออกไปทำไม นี่คนโง่ คนโง่มันไม่เข้าใจของมัน คนโง่คุณสิ เงินทองมันกินได้ไหม เงินทองเอามามันอุ่นใจใจ ฉันทึ่ๆ ฉันทึ่ร่ำรวยๆ แต่ใช้ประโยชน์สิ่งใดขึ้นมากับเงินทองนั้น

แต่ถ้าคนมันฉลาด เงินทองนั้นเป็นประโยชน์ขึ้นมา คนที่ฉลาดขึ้นมา เงินทองนั้นเป็นประโยชน์กับคนคนนั้นใช่ไหม เราเสียสละไปเพื่อสังคม สังคมก็ได้อยู่อาศัยอย่างนั้น คนเขาขาดแคลนของเขา เราไปเติมเต็มตรงนั้นขึ้นมา เขาจะได้รับความร่มเย็นเป็นสุขของเขา เขาจะระลึกถึงคนที่เจือจานให้เขา เขาจะระลึกถึง คนใดก็แล้วแต่ที่มันทุกข์ยาก คนคนใดที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก แล้ว

คนคนหนึ่งยื่นมือมาช่วยเหลือเรา แล้วเราจะระลึกถึงคนนั้นไหม ถ้าระลึกถึงคนนั้น นี่ไง ถ้ามีเงินมีทองขึ้นมา ถ้าเราทำประโยชน์กับเรา นี่คนมันฉลาด ฉลาดเพราะอะไร ฉลาดเพราะสิ่งที่เป็นกระดาษ สิ่งที่มีค่าใช้จ่าย เราทำประโยชน์เพื่อหัวใจของเรา เราไม่ใช่ทำประโยชน์กับตัวของเรา ตัวของเราก็กินที่ปากใจ ตัวของเราก็คือธาตุ ๔ นี่ไง บำรุงบำเรอมัน บำรุงบำเรอมันได้อย่างไร แต่ถ้าเราบำรุงบำเรอหัวใจ นี่เสียสละออกไป ใครเสียสละออกไป มันได้ประโยชน์ขึ้นมา นี่ถ้าคนมันฉลาด

ก็เราแสวงหามาเป็นความทุกข์ความยากของรามหาศาล ทำไมเราต้องเสียสละออกไป นี่ถ้าคนมันโง่ มันคิดได้แค่นั้น แต่ถ้าคนมันฉลาดขึ้นมา เราเสียสละออกไป มันเสียสละเป็นประโยชน์กับเรา ไม่ได้เป็นประโยชน์กับเขา เขามันทุกข์มันยาก ทุกข์ยากเพราะอะไร เพราะเขาขาดแคลนของเขา แต่เขาได้สิ่งนั้นเจือจานเขา น้ำใจของเขา เขาคิดถึงใคร นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ทำอย่างนี้มาไง นี่อำนาจวาสนาที่ทำมาอย่างนี้ เห็นไหม อาณาจักรต่างๆ ล่มสลายไป เกิดอาณาจักรใหม่ๆ ขึ้นมา ทับถมกันมา ไปจุดกันขึ้นมาทางประวัติศาสตร์เพื่อหาอาณาจักร เพื่อศึกษาเขา

จิตใจของเรา ถ้ามีสติปัญญา คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาสนาอุตุนิญาณ ระลึกอดีตชาติออกไป มันได้สร้างคุณงามความดีมาน้อยขนาดไหน อาณาจักรของจิตดวงนี้ บารมีเต็มๆ มันสร้างคุณงามความดีสิ่งใดมา เพราะเป็นผู้ที่ฉลาด เสียสละแม้แต่ชีวิต เสวยพระชาติเป็นกระต่าย นายพรานป่าหลงป่าอยู่ เขาหนาวสัน เขากำลังจะตายอยู่ นี่พระโพธิสัตว์ที่เป็นกระต่ายนั้น กระโดดเข้าสู่กองทรายนั้น สละชีวิตนั้นให้นายพราน ๒ คนนั้น ได้กินเนื้อของกระต่ายนั้น เพื่อดำรงชีวิตนี้ไป นี่เป็นชาติหนึ่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระโพธิสัตว์ นี่ผู้ที่ฉลาดเขาสละแม้แต่ชีวิตของเขาเพื่อแลกกับ ๒ ชีวิตนั้น เพื่ออะไร? เพื่อประโยชน์ นี่มันยอมเสียสละได้ขนาดนั้น นี่เพราะทำมาขนาดนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม เพราะท่านได้สร้างของท่านมา ท่านได้สร้างหัวใจของท่านมาให้เข้มแข็ง

แล้วเราเกิดมาในปัจจุบันนี้มีธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้วางเป็นธรรมวินัยนี้ไว้ เราก็ได้ศึกษามาๆ เวลาจะเสียสละแล้วทำขึ้นมา เราก็ติดขัดของเราไปหมดเลย เพราะอะไร เพราะไม่มีสติปัญญารักษาใจของตัว ให้กิเลสมันเหยียบย่ำ ให้กิเลสมันครอบงำ ให้กิเลสมันบงการ ให้กิเลสบังคับบัญชาของมัน กิเลสมันก็ทำอย่างนั้นแหละ ทำให้เราขาดตกบกพร่อง ทำให้เราล้มลุกคลุกคลาน แล้วมันจะได้อาศัยหัวใจนี้เป็นที่อยู่อาศัยของมันตลอดไป

แต่ถ้าเราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรามีสติปัญญาของเรา รักษาใจของเรา เราจะไม่ให้กิเลสมันครอบงำใจของเรา ถ้าจิตสงบเข้าหนึ่ง มันสงบหนหนึ่ง เราฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ฝึกหัดใช้ปัญญา เห็นใหม่ ฝึกหัดใช้ปัญญาของเราโดยการเรียนมาจากธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงอริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคญาณ มรรคญาณเป็นอริยสัจจะ สัจจะความจริงที่มันจะเกิดขึ้นมาได้จากหัวใจของเรา

ถ้าเราศึกษาขึ้นมาจากหัวใจของเรา จากกิเลสที่มันคุกคาม กิเลสที่มันเหยียบย่ำหัวใจของเรา เรามีคุณธรรมขึ้นมา ระหว่างกิเลสกับธรรมมันแข่งขันกัน ในหัวใจของเรา เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันปฏิบัติขึ้นมาโดยที่ไม่มีธรรมขึ้นมาในหัวใจ มันมีแต่กิเลสครอบงำ กิเลสครอบงำหัวใจนั้น เหยียบย่ำหัวใจนั้น แล้วเจ้าของใจนั้นก็ไม่ได้รักษาหัวใจของตัวเอง แล้วก็บอกว่าเป็นชาวพุทธๆ ชาวพุทธทำบุญแล้วบุญกุศลมหาศาล ชาวพุทธๆ อันนี้มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นผลของวิญญู

คูสิ ความเวียนไปของวิญญู จักรวาลมันหมุนของมันไป คูสิ ดวงดาวมันหมุนของมันไป ตลอดอย่างนั้น จิตวิญญูมันหมุนของมันไปในวิญญูอยู่อย่างนั้น ทำบุญ ทำดี ทำบาป มันก็หมุนของมันไปอยู่อย่างนั้น แต่ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาเป็นอริยสัจ มันจะออกจากวิญญูเป็นวิญญู ถ้าออกจากวิญญู ธรรมมันเป็นอย่างไร นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “สอนใครได้หนอ สอนใครได้หนอ” เพราะมันเป็นความจริงขึ้นมาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นชาวพุทธนะ ชาวพุทธ เห็นใหม่ สิ่งที่มีค่าๆ มีใจ

โยมมาทำบุญกุศลนี้เป็นบุญกุศลใหม่? เป็น

โยมได้บุญใหม่? ได้ แต่บุญนี้มันเป็นอมิส

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทไฉ “อานนท เชอบอกบริษัท ๔ นะ ให้ปฏิบัติบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเถิด อย่าได้บูชาเราด้วยอมิสเลย”

อมิสนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีปากมีท้องอันเดียวเท่านั้นละ แต่ถ้าเขาปฏิบัติของเขามา เขาจะกว้านทรัพย์สมบัติที่เป็นอริยทรัพย์ของเขาเข้าไปในใจของเขา สิ่งที่เป็นอมิสมันเป็นวัตถุ มันเป็นอนิจจัง มันไม่มีสิ่งใดคงที่หรอก แม้แต่บุญที่เราทำคุณงามความดี ผลของวิญญู ดู

ติ ดวงดาวมันก็มีอายุของมัน พระอาทิตย์ วิทยาศาสตร์ก็พิสูจน์ได้ว่ามันจะยุบตัวลงเมื่อไหร่ พระอาทิตย์ มันถึงเวลา มันเป็นอนิจจังของมัน มันเวียนว่ายตายเกิดโดยธรรมชาติของมัน

ทำบุญได้บุญไหม? ได้ แต่ถ้าปฏิบัติบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ อานนท์ เธอบอกเขานะ บอกเขานะ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพานแล้ว พระอานนท์ยังมีชีวิตสืบต่อไป เวลาพระอานนท์เทศน์ว่าการก็ให้บอกเขา บอกเขาว่าให้ปฏิบัติบูชาเถิด อย่างเขาด้วยอามิสเลย แต่มันก็ต้องเริ่มต้นจากบูชาด้วยอามิส เพราะไม่มีอามิสขึ้นมา เราก็ไม่มีสิ่งใดเข้าไปวัดไปวา นี่มันเป็นการสืบต่อ มันเป็นอามิส เป็นอามิสบูชา

แต่เวลาปฏิบัติบูชาขึ้นมาละ มันจะกวาดเอาทรัพย์สมบัติที่เป็นอริยทรัพย์ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้ นั้นเห็นตถาคต ผู้นั้นมีสติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม แล้วเกิดวิมุตติธรรม

สมาธิ สติ สมาธิ ปัญญา มันเกิดขึ้นมา แล้วมันเกิดปัญญาขึ้นมา เวลากิเลสกับกรรมมัน แข่งขันในหัวใจ นี่ปฏิบัติบูชา มันจะเห็นของมัน มันจะเห็นอริยทรัพย์ เราเห็นธรรมจักรๆ เราก็เห็น หินแกรนิตที่เขาแกะเป็นรูปธรรมจักร แต่เวลาจักรมันหมุน ปัญญา มันหมุนขึ้นมาในหัวใจ คุณจักร อันนี้มันเคลื่อนสิ จักรอันนี้มันเคลื่อนนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธรรมจักรๆ เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธรรมจักรๆ ขึ้นมา เทวดาส่งข่าวเป็นชั้นๆ ขึ้น ไป เทวดา อินทร์ พรหมปรารณา ชื่นใจมาก “บัดนี้จักรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมได้เคลื่อนแล้ว จะไม่มีใครย้อนกลับได้อีกเลย”

จักรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมจักรมันเคลื่อนแล้ว นี่มันเคลื่อนออกมา เทวดาส่งข่าวเป็นชั้นๆ ขึ้นไป แล้วเราฟังทุกวัน สวดด้วย สวดธรรมจักรๆ สวดทุกคืนเลย สวดนี้มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มันไม่เกิดในใจใจ แต่ถ้าใจมันเกิดขึ้นมา มันมีปัญญาขึ้นมา มันจะเห็นแล้วมันจะซาบซึ่งมาก พอซาบซึ่งขึ้นมา มันจะเห็นคุณค่าแล้ว

ชีวิตนี้เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ใครมีสติปัญญามากน้อยขนาดไหน ตักดวง เอามรรคผลนิพพาน ตักดวงเอาคุณสมบัติของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นมีสติมีปัญญา พยายามตักดวง เอาของเรา แต่นี่พอตักดวงขึ้นมา มันจะได้มากได้น้อยขนาดไหน มันก็อยู่ที่อำนาจวาสนา ย้อนกลับมาที่อามิส เพราะเราได้สร้างบุญกุศล จิตใจมันเปิดกว้าง สร้างบุญกุศล มันถึงฟังเหตุ ผลต่าง

นี่มันไม่ฟังใคร ก็เลสมันครอบงำมันบอกฉันดูๆ ฉันดี ฉันเก่ง ฉันแน่ ฉันยอดเยี่ยม คนอื่น
ผิดหมด นี่มันเห็นแก่ตัว แต่ถ้ามันได้เสียสละ เห็นไหม เห็นเกียรติของเขา ยอมรับความเป็นมนุษย์
ของทุกๆ คน เขาก็เป็นมนุษย์เหมือนกัน เขาก็มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนกัน ถ้าเขายังคิดได้แค่นี้
แสดงว่าจิตใจของเขาเป็นได้แค่นั้น จิตใจของเขาคิดอย่างไร เขาแสดงออกมาอย่างนั้น เราก็ปลง
ธรรมสังเวช นี่จิตใจของคนมันแตกต่างกันหลากหลาย แล้วจิตใจของเราละ

ถ้าจิตใจของเรา เราจะย้อนกลับมาดูจิตใจของเรา ถ้าใจของเรา เราจะสมกับที่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทว่าไว้ ให้ปฏิบัติบูชาเถิด ปฏิบัติโดยหัวใจของเรา ให้หัวใจของ
เรานั้นตั้งมาขึ้นมา แล้วเราจะเห็นคุณค่าของธรรม เห็นคุณค่าของธรรมที่จิตใจมันได้สัมผัส เอวัง